

Poznámky

**k obsahovému rámci zadání
státnicového okruhu *Informační vzdělávání***

Informační vzdělávání

Státnicový okruh

17. Vymezení pojmů klíčové kompetence, funkční gramotnost, mediální gramotnost informační vzdělávání a informační gramotnost; Standardy a modely informační gramotnosti; Instituce a aktuální veřejně politické dokumenty týkající se problematiky informačního vzdělávání; Základní znaky konstruktivistické výuky; Pravidla pro definování studijních cílů + Bloomova taxonomie; Výukové metody použitelné pro potřeby informačního vzdělávání; Program RWCT; Role a kompetence knihovníka jako lektora a tutora; Nástroje a technologie pro potřeby informačního vzdělávání; Obsahy a formy informačního vzdělávání v ČR a ve světě.

Státnicový okruh

Otázky prolínající se s jinými státnicovými tématy:

- Čtenářská gramotnost v knihovnách
- Významné instituce, konference a další platformy na podporu informační gramotnosti
- SKIP, SDRUK, komise IVIG - charakteristika, osobnosti, náplň činnosti
- Konkrétní projekty informačního vzdělávání v zahraničí a ČR – charakteristika, popis, význam
- Osobnosti (nejen) českého knihovnictví (a tedy i vzdělávání v knihovnách)
- Granty v oblasti informační gramotnosti a informačního vzdělávání – charakteristika (VISK, OP VVV a další grantová schémata)
- Časopisy + publikace k tématu knihovnictví, infověda a info vzdělávání + gramotnost
- Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2021-2027 (oblast vzdělávání, kompetencí, gramotností a komunitní práce v knihovnách)

Základní odborné oborové zdroje

- <https://knihovna.phil.muni.cz/katalogy-a-zdroje/prehled-doporucenych-zdroju/informacni-studia-a-knihovnictvi>
- Monografie, periodika, konference, rozcestníky apod.

Knihovnické organizace

Ústřední knihovnická rada ČR

- Poradní, iniciativní a koordinační orgán ministra kultury ČR pro oblast knihovnických a informačních služeb, knihovnictví a knihoven (dále jen knihovnictví) v České republice
- Tvoří koncepce rozvoje knihoven
- Tvoří a připomínkuje klíčové strategické dokumenty knihovnictví
- Předseda Vít Richter
- Členové: ředitelé velkých českých knihoven, zástupci akademických institucí (KISK – dr. Mazáčová)
- více <http://ukr.knihovna.cz/>

Knihovnické organizace

Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky (SKIP) www.skipcr.cz

- Dobrovolná profesní a stavovská organizace knihovníků a informačních pracovníků
- Poslání: usilovat o soustavné zvyšování úrovně knihovnické a informační práce a s tím spojené prestiže oboru a o to, aby ze strany státu, zřizovatelů knihoven a informačních institucí byly vytvářeny příznivé podmínky pro jejich rozvoj a činnost
- Cca 1 500 členů
- Organizován na regionálním principu - 11 regionálních výborů
- Odborná činnost:
  - **sekce** (veřejných knihoven, vzdělávání, zaměstnavatelská),
  - **kluby** (dětských knihoven - www.kdk.munovapaka.cz/, školních knihoven, vysokoškolských knihovníků, frankofonní, klub lékařských knihoven)
  - a **komise** (ediční, pro zahraniční styky).

Knihovnické organizace

Sdružení knihoven ČR (SDRUK) www.sdruk.cz

- Od roku 1992 nadace, poté změny forem – dnes zájmové sdružení právnických osob podporujícím rozvoj odborných a vědeckých knihoven na celém území České republik
- Členství: v současné době více než 40 knihoven a informačních středisek
- Konference **Knihovny současnosti a její tematický obsah** (<https://sdruk.cz/rubrika/knihovny-soucasnosti>)
- **Odborné sekce:**
  - Pro akvizici
  - Pro bibliografii
  - Pro historické fondy
  - **Pro informační vzdělávání uživatelů (předsedkyní Bc. Radomíra Kodetová)**
  - Pro informační technologie
  - Pro regionální funkce
  - Pro služby

Knihovnické organizace - AKVŠ

Asociace knihoven vysokých škol (AKVŠ) <http://www.akvs.cz/o-asociaci/>

- Předsedkyně: PhDr. Hana Landová, Ph.D. (ČZU Praha)
- Členové: 24 univerzit a VŠ v ČR, jejich knihovny a info střediska
- **Strategie AKVŠ 2016-2020**
  - usiluje o rozvoj a kvalitu českých vysokoškolských knihoven
  - zastupuje vysokoškolské knihovny při koncepčních jednáních na národní i mezinárodní úrovni.
  - vytváří základnu pro spolupráci s cílem zvýšit otevřenost, horizontální prostupnost, kvalitu a efektivitu nabízených služeb
  - své aktivity opírá o strategické dokumenty každé členské univerzity
  - a vytváří vhodné podmínky pro posílení a rozvoj jak stávajících, tak nových kompetencí vysokoškolských knihoven
  - Konference **Bibliotheca academica** – **tematické zaměření**

Knihovnické organizace - AKVŠ

AKVŠ – činnost v oblasti **informačního vzdělávání na VŠ**

- **Komise IVIG (od r. 2000)** = Odborná komise pro informační vzdělávání a informační gramotnost na vysokých školách
- **<https://akvs.cz/komise-iniciativy/komise-ivig/>**
  - Odborné semináře, prezentace na konferencích
  - Dotazníkové šetření na zjišťování stavu informačního vzdělávání (aktivit podporujících informační gramotnost) v knihovnách vysokých škol v ČR provádí komise IVIG už od svého vzniku
    - Průzkumy v letech 2000, 2003, 2006, 2008
  - Dotazníkové šetření informační gramotnosti studentů VŠ: 2008, 2015
  - Více o průzkumech IV: LANDOVÁ, HANA A ZDEŇKA CIVÍNOVÁ. AKTIVITY VYSOKOŠKOLSKÝCH KNIHOVEN V OBLASTI INFORMAČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ: VÝVOJ V LETECH 2006-2010 NA VEŘEJNÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH V ČR. *PROINFLOW: ČASOPIS PRO INFORMAČNÍ VĚDY* [ONLINE]. 2010, 2(2), 5-23 [CIT. 2016-05-20]. ISSN 1804-2406. DOSTUPNÉ Z: [HTTP://WWW.PHIL.MUNI.CZ/JOURNALS/INDEX.PHP/PROINFLOW/ARTICLE/VIEW/875](http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/proinflow/article/view/875)

Knihovnické organizace - AKVŠ

AKVŠ – činnost v oblasti **rozvoje informační gramotnosti na VŠ**

- **Projekt pilotního průzkumu stavu informační gramotnosti vysokoškolských studentů**
- **Záměr:** Zjištění stavu informační gramotnosti vysokoškolských studentů, mezer, podmínek a příležitostí ke změně v informačním vzdělávání
  - s podporou Asociace knihoven vysokých škol v ČR v letech 2004 a 2005 (autory a realizátory členové komise IVIG, knihovníci vysokoškolských knihoven a sociolog; průzkum proveden celkem v knihovnách 8 vysokých škol)
  - Výstupy: viz <http://akvs.cz/wp-content/uploads/2016/05/ivig-pruzkumIG-pilot.pdf>
  - **Poslední dotazník: r. 2015**

Knihovnické organizace - zahraničí

ALA – americká knihovnická organizace

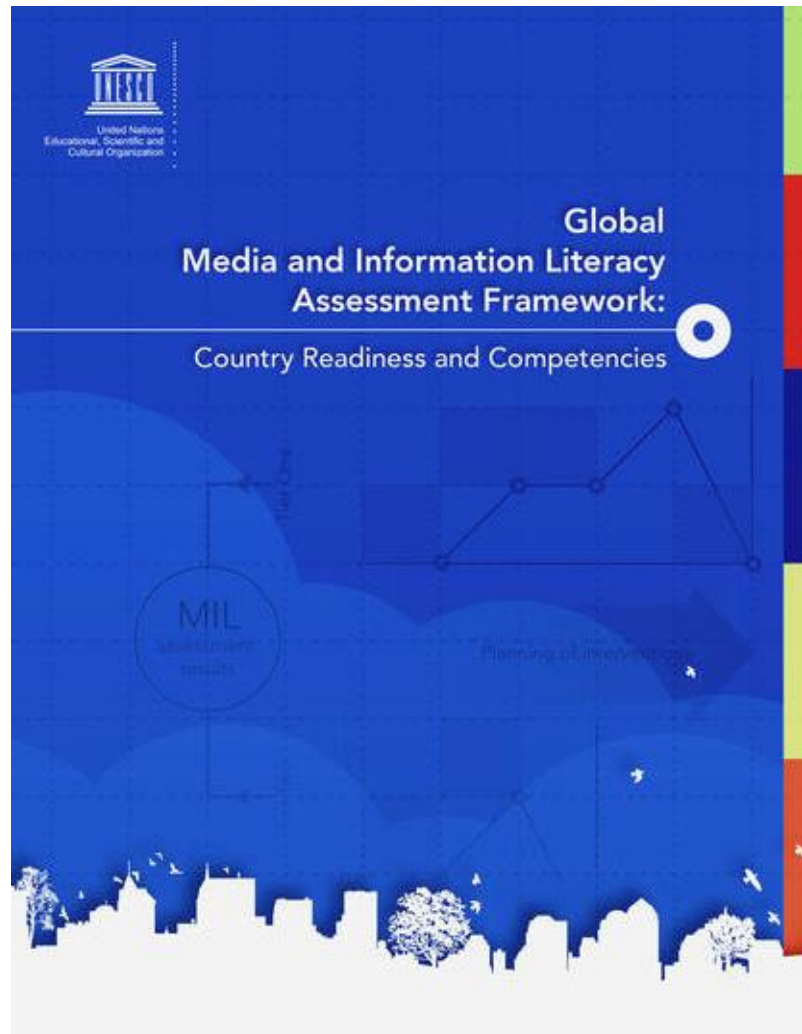
- Vzdělávací divize ALA (největší): **ACRL (The Association of College & Research Libraries)**
  - Více než 11 000 knihovníků, od r. 1940
  - **Aktivity v oblasti rozvoje informačního vzdělávání a informační gramotnosti:** standardy, normy, kompetenční rámce

<http://www.ala.org/acrl/standards>

- Aktuálně: revize (z r. 2000) standardů informační gramotnosti pro vysokoškolské prostředí (platné od 2016)
- **Information Literacy Competency Standards for Higher Education**
  - <http://www.ala.org/acrl/standards/informationliteracycompetency>
- **Framework for Information Literacy for Higher Education**
  - <http://www.ala.org/acrl/standards/ilframework>
- Další příklady činnosti ALA v oblasti edukace:
  - ACRL Visual Literacy Competency Standards for Higher Education
    - <http://www.ala.org/acrl/standards/visualliteracy>

Dokumenty a strategie IG - zahraničí

- UNESCO: UNESCO Global MIL Assessment Framework: 2013
- <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/media-development/media-literacy/unesco-global-mil-assessment-framework/>
- **Global Media and Information Literacy Assessment Framework: Country Readiness and Competencies**
- <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/resources/publications-and-communication-materials/publications/full-list/global-media-and-information-literacy-assessment-framework/>

Projekty informačního vzdělávání a gramotností v knihovnách - výběr

- Týden knihoven
- Knihovnická dílna - setkání k aktuálním otázkám veřejných knihoven
- Noc s Andersenem, Kde končí svět - akce podporující dětské čtenářství
- Březen - měsíc čtenářů
- Týden čtení
- Světový den knihy a autorských práv
- Den pro dětskou knihu
- Biblioweb
- Čtenářské kluby
- OKnA – O Knihovnických Aktivitách ...

Konference a semináře informačního vzdělávání a gramotností

- ECIL - <http://ilconf.org/>

European Conference on
Information Literacy (ECIL)

- **Konference v rámci IFLA** (The International Federation of Library Associations and Institutions) - <https://www.ifla.org>

- **INFOS** - http://www.infolib.sk/files/infos_2017/odborne-temy_symposium-infos_2017.pdf

- **INFORUM** - <http://www.inforum.cz/>

- **NASIV** - <http://nasiv.kisk.cz/>

- **Knihovny současnosti** - <https://sdruk.cz/rubrika/knihovny-soucasnosti/>

Zajímavá jména kontextu IV a IG

- Paul Zurkowski
- Nina Robinson
- Sheila Weber
- Andrew Lass
- Jiří Cejpek
- Jela Steinerová
- Hana Landová
- Lidé z KISKu 😊
- Vít Richter
- Roman Giebisch
- Tomáš Řehák
- ...

Grantová politika v informačním vzdělávání

- Veřejné informační služby knihoven (**VISK**) – grantový program schválený usnesením vlády ČR ze dne 10. 4. 2000 č. 351 o Koncepci státní informační politiky ve vzdělávání
- Cíl programu: **inovace veřejných informačních služeb knihoven na bázi informačních technologií (ICT)**
  - Ministerstvo kultury - <http://visk.nkp.cz/>

1. Program Veřejné informační služby knihoven – VISK

VISK 1 – Koordinační centrum programu a implementace Koncepce rozvoje knihoven v ČR,

VISK 2 - Mimoškolní vzdělávání knihovníků v oblasti ICT,

VISK 3 - Informační centra knihoven,

VISK 5 – RETROKON,

VISK 6 - Memoriae Mundi Series Bohemica,

VISK 7 – Kramerius,

VISK 8 – Informační zdroje,

Linie A - Zajištění dostupnosti informačních zdrojů formou multilicencí,

Linie B – Zpřístupnění informačních zdrojů prostřednictvím Jednotné informační brány, oborových informačních bran a Centrálního portálu knihoven,

VISK 9 – CASLIN a Národní autority ČR

2. dotační řízení Knihovna 21. století – K 21

(podpora práce s národnostními menšinami a integrace cizinců, podpora všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro občany se zdravotním postižením, kulturní, výchovná a vzdělávací činnost)